

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Zsögöny Ilona pártfogó ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek, dr. Goldea Zsuzsanna ügyész által képviselt Legfőbb Ügyészség (hiv. sz.: ZKO 3672/2007.) alperes ellen, személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2006. május 8. napján meghozott, 27.P.28.538/2005/14. számú ítélete ellen a felperes részéről 15. sorszám alatt előterjesztett, 28. és 31. sorszám alatt kiegészített fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A felperes képviseletét ellátó pártfogó ügyvéd ügyvédi munkadíját 6000 (hatezer) forint + 1200 (ezerkétszáz) forint Áfa összegben, készkiadását 4500 (négyezer-öttszáz) forintban állapítja meg, amelyet a felperes személyes költségmentessége folytán a Magyar Állam visel.

A le nem rótt 60.000 (hatvanezer) forint fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította és kötelezte, hogy a Magyar Államnak külön felhívásra fizessen meg 60.000 forint eljárási illetéket.

Az ítélet indokolásában kifejtette, hogy a felperes pontosított kereseti kérelmét az emberi méltóság védelméhez és tiszteletben tartásához fűződő jog megsértése miatt terjesztette elő, mert álláspontja szerint az alperes részéről megvalósult az embertelen bánásmód.

E körben előzetesen hivatkozott az Alkotmány 57. §-ában foglaltakra, miszerint az alperes nem folytathat le oly módon eljárást, hogy ezalatt alkalmazottai útján éreztetné a bűncselekmény elkövetését, az érintett bűnösségét.

Az Alkotmány 54. § értelmében nem foganatosítható olyan cselekmény sem, amire nincs jogszabályi lehetőség.

A felperesi keresetnek megfelelően az elsőfokú bíróság a Ptk. 75. § (1) bekezdésére valamint a Ptk. 76. §-ában foglaltakra tekintettel, továbbá a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 8. §-a, az Alkotmány 54. §-a és az Alkotmány 55. §-a alapján a bizonyítási eljárás során azt vizsgálta, hogy az alperesi alkalmazottak jogszerűen jártak-e el, illetve, hogy elkövettek-e bármilyen olyan jogellenes cselekményt, amivel a felperest jogaiban sértették, őt embertelen, megalázó tortúrának vetették alá.

Ismertette a Pp. 164. § (1) bekezdését, továbbá a Pp. 206. §-ában foglaltakat, majd kihangsúlyozta, hogy a Ptk. által szabályozott és védett személyiségi jogok egyéb jogágak által szabályozott eljárások során jogszerűen alkalmazott szabályokkal nem reparált, illetve okkal vagy ok nélkül nem reparálható sérelmek orvoslására nem alkalmas, ugyanis nem azért részesíti a személyhez fűződő jogokat előnyben a polgári jog, hogy az egyéb jogi úton nem érvényesíthető igények e jogok megsértésére hivatkozással orvoslást nyerjenek.

A megküldött iratok, a meghallgatott tanúk vallomása alapján megállapította, hogy a polgári jog és az Alkotmány rendelkezéseit az alperes alkalmazottai eljárásuk során betartották, a felperes vonatkozásában jogsértésre utaló bizonyíték nem merült fel, és a felperes maga sem hivatkozott ilyen bánásmódra.

A felperes által sérelmezett kényelmetlen, zavart érzés, amit az keltett benne, hogy az eljárást akarva-akaratlanul harmadik személyek is láthatták, tehát az, hogy szemtanúi lehettek az ujjnyomvételnek, illetve a fényképkészítésnek és tudomást szereztek arról is, hogy rendőr, az nem eredményezi a felperes személyiségi joga megsértését, így nem sérelmezheti alappal, hogy az eljárási cselekményekkel mások is szembesülhettek.

Ezen eljárási cselekmények titokban tartásához méltányolható érdek sem fűződik.

Az a körülmény, hogy a felperes számára személyes okból bántó, jogsértő volt az alperes tevékenysége, még jelenti azt, hogy az embertelen, megalázó alperesi - alkalmazotti - bánásmód megvalósult.

A felperes saját cselekménye miatt érezhette kényelmetlenül magát, s emiatt kellett szembesülnie azzal, hogy cselekményéről mások is értesültek.

A jogszerűen foganatosított eljárási cselekmények tehát nem jogsértők és az sem, hogy saját közlése nyomán mások tudomást szereztek rendőri mivoltáról.

Mindezeknek megfelelően az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperesnek semmilyen Ptk-ban nevesített, illetve nem nevesített személyiségi jogát az alperes ujjnyomvételi, fényképkészítési gyakorlata, az alkalmazottainak intézkedései nem sértette. Így hiányzik a kereset jogalapja mind a megállapítási, mind az egyéb jogkövetkezmények vonatkozásában, ezért az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította.

A perköltség viseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, kérve annak megváltoztatását és a kereseti kérelmének megfelelő döntés meghozatalát.

Hivatkozott arra, hogy jogi képviselő nélkül járt el, az eljárás során nem tudta a jogszabályoknak megfelelően elkészíteni beadványait, megtenni előterjesztéseit.

Előadta, hogy két kiskorú gyerekről kell gondoskodnia, kötelező kiadásai vannak, így a 60.000 forint eljárási illeték megfizetése komoly gondot jelent, ezért annak törlését illetve mérséklését, vagy részletekben való teljesítésének engedélyezését kérte.

Fellebbezés kiegészítésében előadta, hogy a tényállást nem megfelelően értékelte az elsőfokú bíróság és helytelen jogi következtetésre jutott. Utalt a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 7. §-ára, a Ptk. 76. és a Ptk. 84. §-ában foglaltakra és előadta, hogy az emberi méltóság megsértése az ujjlenyomat vétel során megvalósult, s emiatt kár érte.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A felperes fellebbezése nem alapos, mert az elsőfokú bíróság a tényállást teljes körűen feltárta és abból helytálló jogi következtetést vont le.

A Fővárosi Ítéltábla kiemeli, hogy a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvénynek az alapvető jogokra és kötelességekre vonatkozó fejezete rögzíti az emberi méltóság védelméhez fűződő jogot, mint általános személyhez fűződő jogot. Az emberi méltósághoz való jog további külön nevesített jogokat is magában foglal, így az eljárás alá vont személy jogait a büntetőeljárásban és annak jogerős befejezését követően. Ezen részjogok - bármely alapjoghoz hasonlóan - csak az Alkotmány 8. § (2) bekezdése szerint korlátozhatóak (1234/B/1995. AB határozat, ABH 1999, 524.).

Az Alkotmány rendelkezései alapján mindenkit megillet az ártatlanság véelme, a független és pártatlan eljárás joga is, amiből az következik, hogy a bűnösség bizonyítása a büntetőügyben eljáró hatóságokat terheli.

A személyhez fűződő jogokat a Ptk. külön is nevesíti, így a Ptk. 76. §-a kimondja, hogy a személyiségi jogok megsértését jelenti különösen a becsület és az emberi méltóság megsértése.

Emberi méltóságot sértő magatartásnak az minősül, amely az érintett személynek az emberi mivoltával, meghatározott tulajdonságával függ össze, és célja vagy hatása a megfélemlítés, a megalázó, megszégyenítő helyzet kialakítása, ami megvalósulhat közvetlenül és közvetett módon is.

Nem jogsértő azonban az olyan magatartás, intézkedés, amely az adott eljárással, jogviszonnyal közvetlenül összefügg, ami törvényi vagy egyéb jogszabályi rendelkezésen alapul, és amely egyben okszerű is.

Az alperesnek a felperessel szemben alkalmazott eljárására a 1999. évi LXXXV. számú, a bűnügyi nyilvántartásról és a hatósági erkölcsi bizonyítványról szóló törvény vonatkozik, amelynek 31. §-a szerint a daktiloszkópiai és fényképanyilvántartásban kell nyilvántartani annak az adatait, ujj- és tenyérnyomatát, továbbá arcképét, akit szándékos bűncselekmény elkövetésének alapos gyanúja miatt büntetőeljárás alá vontak.

Az ujj- és tenyérynymat levételéről, továbbá arcfénykép elkészítéséről a nyomozóhatóság intézkedik, és ennek az eljárásnak a büntetőeljárás alá vont személy köteles magát alávetni. (34. §)

A 8/2000. (II. 16.) BM-IM-PM együttes rendelet az ujj- és tenyérynymatvétel, a fényképkészítés, valamint a DNS-mintavétel részletes szabályait tartalmazza, így annak 3/A. § (1) bekezdése alapján a mintavétel végett az eljáró ügyész a székhelye szerint illetékes rendőrkapitányságot keresi meg.

Azt is kiemeli a másodfokú bíróság az Alkotmánybíróság több határozatára utalva, hogy szükségképpen együtt jár a büntetőjogi felelősségre vonás törvényben meghatározott rendje olyan eljárási intézmények létezésével, a kötelezést, a kényszerítést tartalmazó eljárási cselekmények megengedésével, amelyek jogkorlátozóak és érintik az alkotmányos jogokat is. (42/1993. (VI. 30.) AB határozat)

Az ismertetett jogszabályi rendelkezések, határozatok alapján egyértelműen megállapítható, hogy az alperes a büntetőeljárás során alkalmazott cselekménye jogszerűen került alkalmazásra, mind a daktiloszkópiai vizsgálat, mind pedig a fényképfelvétel készítés során a vonatkozó jogszabályok szerint járt el, hiszen a felperest szándékos bűncselekmény elkövetésével gyanúsították, így a 1999. évi LXXXV. törvény alapján nem lehetősége, hanem kötelessége volt az alperesnek a mintavétel.

A jogszerű eljáráson túl - mint ahogy arra az elsőfokú bíróság is rámutatott - azt is vizsgálni kellett, hogy ennek során az alperes alkalmazottai embertelen, megalázó bánásmódban részesítették-e a felperest.

A perben olyan magatartásra, eljárásra, intézkedésre maga a felperes sem hivatkozott, ami a személyhez fűződő jog megsértésének megállapítását megalapozná.

Nem azt sérelmezte, hogy embertelen, durva, megalázó, emberi mivoltát sértő volt az alperes mintavételi eljárása, hanem azt, hogy arról más személyek is tudomást szereztek.

Mivel a Fővárosi Ítéltábla megítélése szerint jogszerűen, a jogszabályoknak megfelelően került sor az ujjlenymat levételére és fényképfelvétel elkészítésére, s az alkalmazottak a rájuk vonatkozó előírásokat megtartották, ezért önmagában az a tény, hogy a felperessel, mint büntetőeljárás alá vont személlyel szemben fogatosított eljárási cselekményt „mások is látták” jogsértőnek nem tekinthető.

Ezen túl nem is igazolta, hogy a feljelentőn kívül mely személyek voltak a jogszerű intézkedés szemtanúi.

A felperes e körben bizonyítási indítványt nem terjesztett elő, bizonyítékra nem hivatkozott.

A másodfokú bíróság egyetértett azzal, hogy az, hogy a felperes számára személyes okból sérelmes volt, illetve kényelmetlenséget okozott az alperesi eljárás, az még nem alapozza meg az alperes emberi méltóságot sértő magatartásának megállapítását.

Az pedig különösen nem minősül az alperes tekintetében jogsértésnek, hogy a felperes rendőri mivolta nyilvánosságra került, tekintettel arra, hogy ezt a tényt maga a felperes közölte.

A felperes fellebbezése a kereseti illeték megfizetésének törlésére, mérséklésére vonatkozóan sem alapos az Illetékről szóló 1990. évi XCIII. törvény 42. §-át, az Itv. 56-64. §-aiban valamint a 6/1986. (VI. 26.) IM rendeletben foglaltak alapján.

A Fővárosi Ítéltábla mindezek alapján elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése és a Pp. 254. § (3) bekezdése szerint helybenhagyta, annak indokolására is kiterjedően.

A pártfogó ügyvéd ügyvédi munkadíját és készkiadásait a másodfokú bíróság a többször módosított 7/2002. (III. 30.) IM rendelet alapján állapította meg.

A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezési eljárásban felmerült költségről, a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt fellebbezési illeték viseléséről a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott, figyelemmel a felperes személyes költségmentességére.

Budapest, 2007. október 16.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s. k.
a tanács elnöke

. Győriné dr. Maurer Amália s. k.
előadó bíró

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s. k.
bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő